

ZESPÓŁ SZKÓŁ POWIATOWYCH W KADZIDLE

PROPOZYCJE TEMATÓW NA WEWNĘTRZNY EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO

ROK SZKOLNY 2013/ 2014

I. LITERATURA

1. **1.** Pomysły na życie w literaturze średniowiecza i renesansu. Omów na wybranych przykładach.
2. **2.** Bezkompromisowość i kompromis. Scharakteryzuj postawy wybranych bohaterów literackich dwóch epok.
3. **3.** „Dobra żona męża korona” – zaprezentuj rozmaite obrazy małżonek w literaturze, analizując wybrane przykłady tekstów.
4. **4.** Literackie wizje szczęścia. Na wybranych przykładach przedstaw różne ujęcia motywu.

5. **5.** Moralne koszty zdobywania władzy i pieniędzy. Omów problem w oparciu o analizę wybranych przykładów literackich.
6. **6.** Orient jako inspiracja pisarzy. Zaprezentuj temat, analizując wybrane utwory z różnych epok.
7. **7.** Literackie portrety uwodziciela. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych lektur.

8. **8.** Wędrowka jako motyw literacki. Przedstaw jego funkcjonowanie w twórczości pisarzy różnych epok.
9. **9.** Zyski i koszty robienia kariery. Omów zagadnienie, analizując biografię i postawę wybranych bohaterów literackich.
10. **10.** „Mieć” czy „być”? Bohaterowie literaccy wobec sfery wartości. Omów ujęcie problemu w różnych utworach epickich.
11. **11.** Geneza utworu jako klucz do jego odczytania. Przedstaw zjawisko na wybranych przykładach.
12. **12.** Tradycje powstań narodowowyzwoleńczych w twórczości S. Wyspiańskiego i S. Żeromskiego. Dokonaj ich prezentacji i określ stosunek twórców do nich.
13. **13.** Postacie fantastyczne i ich funkcje w literaturze. Zinterpretuj ich znaczenie w wybranych utworach.
14. **14.** „Człowiek ma w życiu dwa wyjścia: kształtować rzeczywistość lub poddać się jej” [J. Brodzki]. Przedstaw bohaterów literackich aktywnych życiowo i biernych.
15. **15.** Mezalianse w powieściach XIX wieku. Omów na wybranych przykładach.
16. **16.** Młodzi Polacy w literaturze. Posługując się wybranymi tekstami z epoki oświecenia, romantyzmu i lat wojny i okupacji przedstaw i porównaj wizerunki bohaterów .
17. **17.** Stosunek twórców literatury do problemu „inności” człowieka (np. choroba, kalectwo). Omów na przykładzie wybranych utworów.
18. **18.** Przedstaw moralne doświadczenia pokolenia Kolumbów w oparciu o twórczość K. K. Baczyńskiego, T. Borowskiego i T. Różewicza.
19. **19.** Skonfrontuj różne postawy człowieka w sytuacji zagrożenia przedstawione w literaturze polskiej.
20. **20.** Relacje pomiędzy człowiekiem a społeczeństwem. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów autorów literatury współczesnej.
21. **21.** Różne typy bohaterów w literaturze współczesnej. Scharakteryzuj je na podstawie analizy wybranych utworów epickich.
22. **22. Bohater determinowany** przez swoje otoczenie. Omów wpływ środowiska na postawy wybranych postaci literackich, odwołując się do analizy i interpretacji wybranych przykładów.
23. **23. Bohater negatywny** i jego funkcja w literaturze różnych epok. Przedstaw na kilku wybranych przykładach, dokonując charakterystyki porównawczej.

24. **24. Bohater poszukujący.** Przedstaw różne kreacje literackie, odnosząc się do analizy wybranych przykładów.
25. **25.** Od antycznego **herosa** do współczesnego **bojownika**. Omów i porównaj różne kreacje **rycerza i żołnierza** w literaturze, odwołując się do analizy i interpretacji wybranych przykładów.

26. **26. Człowiek sukcesu i bohater przegrany.** Scharakteryzuj wybrane przykłady postaci

literackich w wybranych utworach z różnych epok.

27. **27. Demony, diabły i inne personifikacje zła.** Przedstaw i zinterpretuj funkcje tych motywów w literaturze, odwołując się do analizy i interpretacji wybranych przykładów.

28. **28. Wieś i jej mieszkańcy.** Zaprezentuj różne konwencje przedstawiania tego motywu w literaturze wybranych epok, odwołując się do analizy i interpretacji wybranych przykładów.

29. **29.** Przedstaw i oceń różne **koncepcje patriotyzmu** w wybranych utworach twórców różnych epok.

30. **30. Zwycięzcy i pokonani.** Przedstaw literacki obraz doświadczeń Polaków w czasie II wojny światowej, odwołując się do analizy i interpretacji wybranych przykładów.

31. **31.** Przedstaw **kreacje bohaterów, którzy doświadczyli okrucieństw II wojny światowej i próbują odbudować świat wartości.** Odwołaj się do wybranych przykładów literackich, dokonując analizy i interpretacji wybranych przykładów.

32. **32. Relacje między rodzicami a dzieckiem** w literaturze różnych epok. Omów problem odwołując się do analizy wybranych przykładów.

33. **33.** Zaprezentuj i oceń najciekawsze, twoim zdaniem, portrety **bohaterów literackich skazanych na samotność i samotnych z wyboru**. Odwołuj się do analizy i interpretacji wybranych przykładów.

1. **34. Samotność bohatera romantycznego i człowieka współczesnego.** Scharakteryzuj i porównaj je, odwołując się do wybranych utworów literackich romantyzmu i współczesności.

2. **35. Dramat niespełnienia ludzkich marzeń** przedstawiony w literaturze. Określ jego przyczyny i konsekwencje, analizując wybrane utwory pozytywizmu i z innych okresów literackich.

3. **36. Problemy okresu dorastania człowieka.** Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literackich.

4. **37.** Sposoby ukazywania **bohaterskiej śmierci w literaturze**. Scharakteryzuj je na przykładzie analizy wybranych utworów powstałych w różnych epokach literackich.

5. **38.** Człowiek wobec zbrodni i kary. Wykorzystując 3 wybrane przykłady z różnych epok, przedstaw problematykę moralną ukazaną w utworach literackich.

6. **39.** Różne sposoby okazywania miłości do kobiety. Przedstaw je przywołując utwory literackie z różnych epok.

7. **40.** Portret Żydów polskich w literaturze. Omów różnorodność ujęcia postaci w wybranych dziełach.

8. **41.** Bohaterowie w habitach. Przedstaw sposób ich kreowania w wybranych utworach literackich.

9. **42.** Motyw cierpienia w literaturze. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady.

10. **43.** Różne ujęcia motywu pracy w literaturze polskiej. Dokonaj analizy zagadnienia, odwołując się do wybranych utworów.
11. **44.** Łagry i lagry. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady literackie. Dokonaj stosownych porównań.
12. **45.** Miłość niespełniona w literaturze polskiej i obcej. Omów zagadnienie na podstawie utworów z różnych epok.
13. **46.** Portrety kobiet nieszczęśliwych w literaturze. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
14. **47.** Miłość siostrzana w literaturze. Omów funkcjonowanie tego motywu w wybranych utworach.

II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. **48.** Ewangelia a film. Dokonaj analizy porównawczej wizerunku Jezusa w oparciu o wybrane dzieła.
2. **49.** Średniowieczny romans czy współczesny harlequin? W jakich konwencjach literatura oraz film prezentują wizerunek miłości? Przedstaw, odwołując się do wybranych dzieł.
3. **50.** Malarstwo, rzeźba i architektura jako inspiracje dla literatury. Omów temat, analizując celowo dobrane utwory.
4. **51.** Sentymentalizm w literaturze i malarstwie. Porównaj wybrane dzieła.
5. **52.** Pejzaż jako temat literatury i sztuk wizualnych. Porównaj sposoby jego przedstawienia, odwołując się do wybranych przykładów.
6. **53.** Na wybranych przykładach omów wyobrażenia kobiecości obecne w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
7. **54.** Topos rycerza. Zbadaj sposoby jego przedstawiania w wybranych dziełach literackich i malarskich.
8. **55.** Różne ujęcia Powstania Styczniowego w literaturze i malarstwie XIX wieku. Przedstaw temat, odwołując się do twórczości E. Orzeszkowej i S. Żeromskiego oraz malarstwa Grottgera i Gierymskiego.
9. **56.** Filmowe adaptacje dzieł literackich jako przykład interpretacji tekstu pierwowzoru. Omów na wybranym przykładzie i dokonaj oceny.
10. **57.** Filmy współczesne, które cenię najbardziej. W uzasadnieniu swego wyboru wykorzystaj adaptacje utworów literackich.
11. **58.** Motyw rozstania w literaturze i filmie. Różnice jego ujęcia. Przedstaw na wybranych przykładach.

III. JĘZYK

1. **59.** Sztuka przemawiania naszych polityków. Dokonaj analizy wypowiedzi sejmowych dwóch wybranych polityków.
2. **60.** Przeanalizuj znaczące imiona bohaterów literackich. W jaki sposób są tworzone, jaką pełnią rolę?
3. **61.** Język wybranego bohatera literackiego. Omów na dowolnym przykładzie.
4. **62.** Na podstawie analizy wybranych programów telewizyjnych przeanalizuj język ich prezenterów [np. sport, prognoza pogody, publicystyka, itp.].
5. **63.** Wykorzystanie związków frazeologicznych w nagłówkach prasowych. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z współczesnych artykułów.
6. **64.** Oceń na wybranych przykładach poprawność językową i komunikatywność instrukcji obsługi typowych urządzeń mechanicznych.
7. **65.** Omów rodzaje i zanalizuj mechanizmy powstawania błędów językowych występujących w prasie.
8. **66.** Nazwy ulic i placów w wybranym mieście. Spróbuj dokonać klasyfikacji i analizy słowotwórczej.
9. **67.** Słowniki, poradniki, encyklopedie - ich rodzaje i użyteczność. Na wybranych przykładach dokonaj charakterystyki i oceń ich przydatność w pracy ucznia, biorąc pod uwagę różne czynniki, np. sposób i zakres podawanej informacji.
10. **68.** Analizując zgromadzone przez siebie materiały, omów cechy wybranego dialektu polskiego.
11. **69.** Tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny – omów i zilustruj przykładami.
12. **70.** Język i styl wyznań miłosnych. Rozważ temat na przykładach tekstów epistolarnych i liryki miłosnej dwóch wybranych epok literackich.